

Basservice, rättsskydd och tillstånd

FÖRORDNANDE ENLIGT 58 D § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade. Världshälsoorganisationen WHO har den 26 november 2021 lagt den nya virusvarianten omikron (B.1.1.529) till förteckningen över oroväckande varianter (VOC, variant of concern). Omikron har också spridits till Egentliga Finland och Satakunta.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

UTREDNING SOM BEGÄRDES I ÄRENDET

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I SYDVÄSTRA FINLAND

Postadress: PB 4, 13035 AVI | Besöksadress: Självständighetsplan 2, Åbo

tfn 0295 018 000

registratur.sydvastra@rfv.fi

www.rfv.fi

I ärendet har fått ett utlåtande av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt 28.12.2021 som kompletterats 29.12.2021 samt ett utlåtande av Satakunta sjukvårdsdistrikt 29.12.2021.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Förordnande

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland förordnar med stöd av 58 d § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar att användningen av sådana inom- och utomhusutrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att man kan förebygga risk för smitta till följd av närkontakt mellan kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap.

Det här gäller objekt enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar inom kommunerna i Egentliga Finland och Satakunta.

I 1 momentet avsedda utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse är:

1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare;

2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,

Det här beslutet gäller inte följande:

- allmänna sammankomster och offentliga tillställningar samt**

- **objekt enligt 58 g § 4 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar.**

Beträffande dessa har regionförvaltningsverket meddelat besluten LSAVI/14676/2021 och LSAVI/14679/2021.

Det här beslutet förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning på Åland;**
- 2) enskilda näringsidkare,**
- 3) kommuner och samkommuner,**
- 4) religionssamfund,**
- 5) offentligrättsliga inrättningar.**

Beslutet gäller dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning i landskapet Åland.

Giltighetstid

Förordnandet är i kraft 1.1.2022–15.1.2022.

Styrning Styrning gällande att alternativt använda EU:s digitala covidintyg

Om verksamhetsutövaren i sin verksamhet förutsätter att kunder eller deltagare i verksamheten som är 16 år eller äldre för att få

tillträde till utrymmet ska uppvisa EU:s digitala covidintyg, då gäller restriktionerna för deltagarantalet eller skyldigheterna som berör placeringen av deltagarna inte utrymmet eller verksamheten i fråga, om 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar möjliggör detta. Bestämmelsen gör det inte möjligt att kringgå alla restriktioner, utan endast i de situationer som nämns i bestämmelsen. Verksamhetsutövaren ska vägra en kund eller deltagare som inte visar upp ett intyg tillträde till utrymmet. **Regionförvaltningsverket rekommenderar att man följer med eventuella ändringar och beaktar statsrådets förordning som kan inverka på användningen av coronapasset.**

Utarbetning av en plan enligt 58 h § i lagen om smittsamma sjukdomar

Aktörer som avses i det här beslutet ska beakta skyldigheten enligt 58 h § i lagen om smittsamma sjukdomar att utarbeta en skriftlig plan för hur de fullgör skyldigheterna och iakttar begränsningarna som fastställs i beslutet. Om verksamhetsutövaren förutsätter att kunderna och de som deltar i verksamheten ska uppvisa EU:s digitala covidintyg ska verksamhetsutövaren skriva det i planen som avses i 58 h § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Riksomfattande styrning

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar det nya coronaviruset (SARS-CoV2) framför allt som droppsmitta när en insjuknad person hostar eller nyser.

Vid närkontakter kan corona också smitta genom beröring, om en insjuknad exempelvis har hostat i handen och därefter rört en annan person. Virusets dessutom smitta vid beröring av ytor där det nyligen kommit luftvägssekret från en smittad person.

Social- och hälsovårdsministeriet utfärdade 10.12.2021 styrningsbrevet LSAVI/14401/2021, enligt vilket social- och hälsovårdsministeriet vill påminna om att när epidemilägets svårighetsgrad varierar mellan olika regioner är rekommendationen enligt ministeriets styrning ett minimiinhåll i de regionala

åtgärderna, dvs. vad som enligt en bedömning på nationell nivå skulle behövas i områden med samhällsspridning. Den regionala och lokala bedömningen kan med fog kräva skärpta och mer omfattande åtgärder, såsom utvidgning och skärpning av begränsningarna av offentliga tillställningar (58), rekommendationer med motsvarande innehåll för privata tillställningar, utökning och utvidgning av begränsningarna för användningen av lokaler (58 d) samt begränsning av antalet passagerare (Traficom, 58 f).

Enligt styrbrevet kan man med tidsmässiga och lokala begränsningar också frångå möjligheten att använda coronapass för att kringgå restriktionerna för offentliga tillställningar och högriskutrymmen genom att helt förbjuda offentliga tillställningar med stöd av 58 § och stänga användningen av utrymmen med stöd av 58 g § (i sådana fall är det inte möjligt att använda coronapasset för att kringgå restriktionerna).

I styrbrevet Åtgärder som ska införas i områdena på grund av det förändrade epidemiläget (VN/31452/2021) konstateras det att enligt den uppdaterade handlingsplanen för hybridstrategin ska prövningen av nödbromsmekanismen inledas när de regionala och lokala åtgärderna inte är tillräckliga för att hantera en epidemiologisk eller medicinsk situation. Enligt brevet har epidemiläget i Finland försämrats avsevärt, och epidemin fortsätter att sprida sig snabbt bland de som inte är vaccinerade. Under den senaste månaden har också belastningen på sjukhusvården ökat. Vaccinationstäckningen är nu 80 procent, men enbart detta räcker inte för att epidemin ska börja avta. Eftersom läget har försämrats i flera områden krävs det också andra åtgärder för att minska smittfallen.

Den 29 november 2021 har Institutet för hälsa och välfärd utifrån bedömningen av vaccinationstäckningens effekt och bedömningen av konsekvenserna av epidemiläget sett över sin rekommendation om användningen av modellen för bedömning av riskpotentialen. Modellen innehåller medicinska och epidemiologiska expertbedömningar av olika verksameters smittorisk, riskernas sannolikhet och möjligheten att de realiserar samt av möjligheterna

att förebygga riskerna. I modellen nämns inte alla situationer som kan uppstå, men den fungerar som ett verktyg som kan användas av de regionala och lokala myndigheterna för att identifiera eventuella risker i olika situationer och evenemang. I brevet konstateras att ministeriets rekommendationer inte är juridiskt bindande, utan myndigheterna fattar besluten själva.

I styrbrevet konstateras det att aktörerna också i fortsättningen har möjlighet att ta i bruk det s.k. coronapasset som en alternativ hälsosäkerhetsåtgärd. Genom att använda coronapasset kan man bidra till att åtgärderna riktas på ett ändamålsenligt sätt och betydligt minska restriktionernas negativa konsekvenser för aktörerna, vilket betyder att man har möjlighet att fortsätta med verksamheten trots restriktionerna. Dessa omständigheter ska beaktas i den effektivitets- och konsekvensbedömning som ligger till grund för beslutsprövningen.

Motivering

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts utlåtande

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har 28.12.2021 gett ett utlåtande, enligt vilket Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland som grund för prövningen av eventuella beslut enligt 58 §, 58 d § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar har bett om en bedömning av i synnerhet följande saker:

1. Har det i sjukvårdsdistriktets område konstaterats smittkluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning utgör en betydande risk för att nya smittor sprids i regionen?

Som svar på den första frågan konstaterar sjukvårdsdistriktet att det inom sjukvårdsdistriktet konstateras betydande smittkluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt. Vecka 51 klarades smittkällan i 51 procent av fallen och under vecka 50 i 72 procent av fallen. Ouppklarade smittkluster konstateras inom hela

sjukvårdsdistriktet. De största kända typerna av smittkällor är samma hushåll och den närmaste kretsen. Smittfallen bland skolelever är den tredje största kända smittkällan. Antalet kända smittfall bland elever har minskat något under vecka 51 jämfört med veckan innan.

Kommunernas smittspårning är ännu mer belastad än tidigare, vilket har lett till att allt färre smittkedjor kan klarläggas. Omikronvarianten som sprider sig snabbt ökar ytterligare belastningen på smittspårningen. Det är inte längre möjligt att klarlägga smittkedjan i alla smittfall. Kommunerna har även brist på smittspårare och det är svårt att få mer arbetskraft. Rekrytering av arbetskraft till spårningsarbete har lett till att annan service inom primärvården försämrats. Sjukvårdsdistriktet bedömer att smittkedjorna som inte kan spåras utgör en stor risk för omfattande spridning av nya smittor.

2. Bedöms antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt sakkunnigbedömningen leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social- och hälsovårdssystemet?

Sjukvårdsdistriktet konstaterar som svar på den andra frågan att det nu finns fler covid-19-fall i Egentliga Finland än någonsin tidigare under hela pandemin. Incidensen av konstaterade fall per 100 000 invånare inom Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt var under de senaste 14 dyggen 398. Vecka 51 var antalet rapporterade fall 1081, jämfört med 888 föregående vecka. Under de senaste två veckorna har smittfall konstaterats i alla kommuner förutom en kommun i sjukvårdsdistriktet.

Det tas alltjämt många coronatest, till och med fler än 2 000 per dag. Andelen positiva test är rekordhög 11,8. Det är alltså uppenbart att det finns fall även utöver de testade fallen. Fallen är lindriga och liknar förkylningar. Inom Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har det nu bekräftats 40 fall av omikronvarianten. Antalet misstänkta

omikronfall är nu 447. Antalet bekräftade och misstänkta fall har ökat mycket snabbt i området.

Största delen av fallen konstateras fortfarande inom familjen och den närmaste kretsen (släktingar, vänner). Belastningen på den specialiserade sjukvården har hållits oförändrad. Den 27 december 2021 vårdades 14 patienter på bäddavdelning och 7 patienter på intensivvårdsavdelning på Åbo universitetscentralsjukhus. På hälsocentralernas bäddavdelningar finns 6 patienter.

Antalet dödsfall har ökat under de senaste veckorna. Antalet dödsfall uppgår nu till sammanlagt 134. I Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt finns 36 av dessa på sjukhus, 67 på vårdavdelningar inom primärvården, 27 i dygnetruntvård inom socialvården och 4 hemma.

Av fallen i Egentliga Finland är den största enskilda åldersklassen (11,9 procent) 5–9-åringar. Överhuvudtaget utgör barnen, som för närvarande i huvudsak är ovaccinerade, alltså en stor andel av smittfallen.

Lägesbilden på basis av uppföljningen av avloppsvattnet visar att halterna av coronavirusets RNA i avloppsvattnet har varit kraftigt förhöjda även om det finns veckovis variation i halterna.

Vaccinationerna har framskridit bra i området. Den andra vaccindosens vaccinationstäckning bland personer över 12 år är nu 85,3 procent. Vaccinationstäckningen av den andra dosen är som lägst (ca 70–75 procent) bland barn under 15 och bland 25–34-åringar. Vaccinationstäckningen för den tredje dosen har stigit och uppgår nu till 23,1 procent. Den största vaccinationstäckningen för den tredje dosen finns bland personer över 80 år (cirka 74 procent). Det finns fortfarande fickor av ovaccinerade geografiskt i norra delen av landskapet och befolkningsmässigt bland dem som talar andra språk än finska eller svenska. Även barn under 12 år i huvudsak ovaccinerade.

Risken för att ovaccinerade ska insjukna i covid är inom Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt för närvarande tre gånger större än för dubbelvaccinerade och ungefär 10 gånger större än för

trippelvaccinerade. Andelen fullvaccinerade som blivit inlagda för sjukhusvård håller på att öka. Risken för att bli inlagd för specialiserad sjukvård är för ovaccinerade fortsättningsvis 17 gånger större än för de dubbelvaccinerade.

Antalet smittfall bedöms öka i synnerhet när omikronvariantens andel ökar. Omikronvarianten smittar mycket lätt. Den kan också smitta dem som är vaccinerade, som in sin tur kan föra smittan vidare. De bekräftade eller misstänkta omikronfallen som tillsvidare har konstaterats i Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har orsakat en sjukdom med lindriga symtom eller till och med inga symtom alls. Om antalet fall ökar kraftigt ökar även risken för att fler kommer att behöva sjukhusvård. Belastningen på hälso- och sjukvården i sjukvårdsdistriktet kan i sådana fall bli kritiskt hög. Uppgifterna från andra länder om spridningen av omikronvarianten stöder tills vidare inte entydigt en sådan utvecklingstrend, men kunskapsunderlaget är fortfarande ofullständigt i fråga om detta.

Dubbelvaccinering bedöms minska risken för att insjukna allvarligt i covid-19. Vaccinationstäckningen av dem som är dubbelvaccinerade är på en bra nivå i området, men täckningen varierar enligt åldersgrupp och region. En tredje dos vaccin bedöms ge ett gott skydd mot en allvarlig form av sjukdomen och till och med mot att bli smittad. Vaccinationstäckningen av den tredje dosen är emellertid bara 23,6 procent i området och har således tillsvidare ingen stor effekt på antalet smittfall i området.

3. Utgör kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, och finns det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer?

Regionförvaltningsverket har bett att läget beskrivs närmare till denna del. Regionförvaltningsverket har även bett att ställning tas till om dessa kluster konstateras endast i vissa kommuner eller också i större utsträckning i hela sjukvårdsdistriktet.

Som svar på den tredje frågan anser sjukvårdsdistriktet att fysisk närhet mellan människor och antalet personer som vistas samtidigt på ett ställe utgör en särskild risk för spridning av covid-19. Smitta sker via droppaerosol, särskilt om det inte är möjligt att använda ett näs-munskydd, såsom när man äter och dricker. Omikronvarianten sprids mycket lätt och ökar risken för smitta hos personer som vistas i samma rum om det finns en i samlingsgruppen som är smittbärare. En bärare av omikronvarianten kan också vara symptomfri, vilket ytterligare ökar risken för smitta hos personer som vistas i samma utrymme i och med att man inte kan bli varse om sjukdomen när symptom saknas.

Beslutets nödvändighet

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat om det enligt sjukvårdsdistriktets bedömning är uppenbart att de redan vidtagna åtgärderna inte är tillräckliga och om ett beslut enligt 58 §, 58 d § och/eller 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar är nödvändigt på det sätt som avses i lagen för att förhindra spridningen av covid-19. Regionförvaltningsverket har dessutom bitt sjukvårdsdistriktet motivera bedömningen separat beträffande 58, 58 § d § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar. Regionförvaltningsverket har dessutom frågat om ett eventuellt beslut är nödvändigt inom hela sjukvårdsdistriktet.

Som svar på frågorna anser sjukvårdsdistriktet att beslutet är nödvändigt inom hela sjukvårdsdistriktet eftersom smittfall har konstaterats i nästan alla kommuner i sjukvårdsdistriktet.

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat när beslutet bör träda i kraft och hur länge det bör vara i kraft om beslutet enligt sjukvårdsdistriktets bedömning är nödvändigt.

Som svar på frågorna anser sjukvårdsdistriktet att beslutet är nödvändigt. Det bör träda i kraft 1.1.2022. Beslutet bör till en början

vara i kraft i två veckor eftersom man under den perioden får information om den sjukdomsbörda som omikronvarianten orsakar.

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat vad som ska omfattas av ett eventuellt beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar och på vilka grunder:

- o verksamhetsenheter inom social- och hälsovården
- o läroanstalter
- o daghem
- o bostäder och motsvarande lokaler o allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat om det epidemiologiska läget beträffande objekt enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar enligt sjukvårdsdistriktets uppfattning kräver o att lokalerna i fråga stängs eller att allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar förbjuds helt och hållet o eller endast till den del ett visst antal personer överskrids - om ja, hur många personer?

Vilka utrymmen bör ett eventuellt beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar gälla och på vilka grunder:

- alla utrymmen enligt 58 d § eller
- vissa utrymmen enligt 58 d §, såsom
 - 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,
 - 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,
 - 3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Regionförvaltningsverket har dessutom frågat vilka utrymmen som ska omfattas av ett eventuellt beslut enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar och på vilka grunder:

- o alla utrymmen enligt 58 g § eller

o vissa utrymmen enligt 58 g §, i vilka man särskilt har upptäckt smittspridning

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
- 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättnings bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
- 3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;
- 4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Regionförvaltningsverket har bett sjukvårdsdistriktet i synnerhet ge ett utlåtande om vilka av de objekt som föreslås bli begränsade som har ett orsakssamband med eventuella infektioner. Om det inte är klarlagt varifrån smittorna härstammar har regionförvaltningsverket bett att också detta nämns i utlåtandet.

Sjukvårdsdistriktet anser att i det nuvarande epidemiologiska läget och särskilt i och med förekomsten av den mycket mer smittsamma virusvarianten, samt den goda vaccinationstäckningen till trots, kommer sammankomstbegränsningarna för olika evenemang och i olika utrymmen att minska i synnerhet ovaccinerades kontakter med vaccinerade och med varandra. Enligt sjukvårdsdistriktet har det funnits skäl att begränsa utrymmen och verksamhet med hög och måttlig risk enligt THL:s riskbedömningstabell.

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland har 20.12.2021 utfärdat förordnanden enligt 58 g och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar. Dessutom har statsrådet utfärdat en föreskrift om restaurangernas öppettider. Föreskriften trädde i kraft 24.12.2021.

Samtidigt begränsades användningen av coronapass från och med 24.12.2021. I nuläget är det ännu för tidigt att dra slutsatser om effekterna av dessa restriktioner.

Sjukvårdsdistriktet anser att de nuvarande begränsningarna i området är tillräckliga. Enligt sjukvårdsdistriktets synpunkt skulle beslutet alltså inte omfatta i 58 g § avsedda utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott. Sjukvårdsdistriktets motivering är att under hösten har idrottsanläggningarna inte utgjort någon särskild risk för spridning av smitta, till skillnad från restauranger, privata evenemang och social verksamhet i hemmet och den närmaste kretsen. Med beaktande av begränsningarnas proportionalitet är det dessutom sannolikt att begränsningar av motion och idrott har oskäligen negativa konsekvenser för folkhälsan jämfört med den potentiella risken för smitta i lokalerna. Av verksamhetsutövarna förutsätts redan nu hälsosäkerhetsåtgärder enligt 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Dessutom anser sjukvårdsdistriktet att restriktionerna särskilt inte ska gälla barns och ungas hobbyverksamhet. Omikronvarianten har orsakat en lindrig sjukdom och hittills har ingen med konstaterad eller misstänkt omikroninfektion behövt sjukhusvård. Eftersom restriktionerna har varit i kraft endast en vecka är det för tidigt att dra slutsatser om deras effektivitet, särskilt när det gäller belastningen på sjukhusvården.

Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt har 29.12.2021 kompletterat sitt utlåtande per telefon. Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt berättade att situationen försämrats inom sjukvårdsdistriktet efter det att utlåtandet gavs. I Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikts eget laboratorium undersöktes 28.12.2021 sammanlagt 268 positiva coronatest. Den 28 december var antalet positiva test över 300, när man räknar med testen från övriga laboratorier i Egentliga Finland. Av dessa test visade 67 procent på omikronvarianten.

Satakunta sjukvårdsdistrikts utlåtande

Satakunta sjukvårdsdistrikt har 29.12.2021 gett ett utlåtande, enligt vilket Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland som grund för prövningen av eventuella beslut enligt 58 §, 58 d § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar har bett om en bedömning av i synnerhet följande saker:

1. Har det i sjukvårdsdistriktets område konstaterats betydande smittkluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning utgör en betydande risk för omfattande spridning av nya smittor i området?

Smittspårningen har under hela epidemin varit mycket effektiv i Satakunta. Situationen har dock försämrats snabbt under de senaste två veckorna. Antalet fall har stigit kraftigt och incidensen under två veckor har stigit till toppsiffror.

Den snabba ökningen av smittfallen samt att även dubbelvaccinerade insjuknar tyder på att omikronvarianten sannolikt har ökat snabbt också i Satakunta. Tyvärr finns det ingen metod som sjukvårdsdistriktet kunde använda sig av för att fastställa omikronvarianten i realtid. Uppgifterna från THL:s sekvensering fås med alltför lång fördröjning.

I Satakunta område konstateras nu dagligen betydande smittkluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt. Dessa medför en betydande risk för omfattande spridning av smittor, vilket redan har skett.

Förra veckan (20–26.12.2021) konstaterades 701 fall i Satakunta, i dag har endast 532 fall registrerats i SAI-registret vid smittspårningen, dvs. i cirka en fjärdedel av fallen ligger smittspårningen efter på grund av det stora antalet fall och personalunderskottet i och med julhelgerna. I fråga om de fall som registrerats i registret var smittkällan känd endast i 45 procent av fallen, medan den tidigare vanligtvis har kunnat utredas i över 80 procent av fallen. Läget är alltså det att smittspårningen inte i

nuläget med de resurser som kommunerna har kan genomföras effektivt utan restriktioner.

Erfarenheterna från resten av världen visar att det är mycket svårt, för att inte säga omöjligt, att begränsa omikronvarianten genom smittspårning. Genom effektiva restriktioner och genom att minska kontakterna mellan människor kan man sannolikt vinna lite tid för att ytterligare vaccinera särskilt riskgrupper och hälso- och sjukvårdspersonal för att undvika överbelastning inom hälso- och sjukvården.

2. Bedöms antalet smittfall inom sjukvårdsdistriktets område enligt sakkunnigbedömningen leda till att behovet av sjukhusvård och intensivvård ökar i betydande grad, till att social- och hälsovårdspersonalens tillräcklighet eller omsorgen om klienter eller vården av patienter väsentligt äventyras eller till någon annan motsvarande överbelastning av social- och hälsovårdssystemet?

Ökningen av antalet fall har varit mycket kraftig särskilt under de två senaste veckorna. Enligt THL:s coronakarta är incidensen av covidfall i Satakunta i dag 463/100 000 invånare/14 dygn. Enligt Satakuntas egen noggrannare statistik var incidensen 14.12–27.12.2021 rentav 524/100 000 invånare/14 dygn.

Incidensen är mycket hög i alla kommuner i Satakunta. Man vet ännu inte med säkerhet hur den förändrade situationen och den sannolika utbredningen av omikronstammen påverkar behovet av sjukhusvård.

För närvarande har Satasairaala två patienter i intensivvård och tre patienter i avdelningsvård (läget 29.12.2021), dvs. belastningen på den specialiserade sjukvården eller intensivvården har tills vidare inte stigit. På hälsocentralens bäddavdelning vårdades fyra covidpatienter på morgonen. Under de senaste dagarna har man dock fått kännedom om flera exponeringssituationer vid vårdinrättningar med dygnetruntvård och det är ännu oklart om dessa leder till ett ökat behov av sjukhusvård. Därför bör man kraftigt påskynda den tredje

vaccinationen av riskgrupper för att undvika allvarliga sjukdomsfall bland riskgrupperna.

Enligt preliminära uppgifter från Danmark, Norge och Sydafrika verkar omikronsmittan lindrigare än tidigare varianter, men eftersom det rådande läget fortfarande är osäkert måste man också förbereda sig på en betydande ökning av sjukhusfallen. Vaccinationerna verkar dock ge ett bra skydd mot att insjukna allvarligt, även om de inte skyddar särskilt bra mot en mycket lindrig infektion. Hur som helst väcker den snabba spridningen av även lindriga infektioner bland hälso- och sjukvårdspersonalen och deras familjemedlemmar oro över hur personalen ska räcka till inom hälso- och sjukvården.

Smittspårningen i kommunerna i Satakunta har under julhelgerna överbelastats i hela Satakunta, men särskilt i Björneborg och Raumo. Testverksamheten har kunnat fortsätta på ett ganska heltäckande sätt och i många kommuner får man fortfarande tid för ett test samma dag eller följande dag. Det finns dock en betydande risk för att gränsen för provtagningskapaciteten snart överskrids om antalet sjukdomsfall ökar och teststrategin hålls oförändrad. I enlighet med den riksomfattande riktlinjen strävar man nu efter att en del av testbehovet ska riktas till en effektivare användning av hemtest för personer med lindriga symtom och personer som inte hör till en riskgrupp.

3. Utgör kundernas eller deltagarnas fysiska närhet till varandra, antalet personer som samtidigt befinner sig på plats eller deras placering i utrymmet i övrigt eller spridning av sjukdomen via ytor en särskild risk för spridning av sjukdomen covid-19, och finns det i verksamheten eller i de utrymmen som används för den en särskild risk för att betydande smittkedjor uppkommer?

Fysisk närhet mellan människor och antalet personer som vistas samtidigt på ett ställe utgör en särskild risk för spridning av covid-19. Smitta sker via droppaerosol, särskilt om det inte är möjligt att använda ett näs-munskydd, såsom när man äter och dricker. Omikronvarianten sprids mycket lätt och ökar risken för smitta hos

personer som vistas i samma rum om det finns en i samlingen som är smittbärare. En bärare av omikronvarianten kan också vara symptomfri, vilket ytterligare ökar risken för smitta hos personer som vistas i samma utrymmen i och med att man inte kan bli varse om sjukdomen när symptom saknas. Risken är särskilt hög för ovaccinerade.

Beslutets nödvändighet

Är det enligt er bedömning uppenbart att de redan vidtagna åtgärderna inte är tillräckliga och är ett beslut enligt 58 §, 58 d § och/eller 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar nödvändigt på det sätt som avses i lagen för att förhindra spridningen av covid-19?

Sjukvårdsdistriktet hänvisar till tidigare utlåtanden 20.12.2021 och 22.12.2021. I Satakunta har man länge tillämpat en omfattande munskyddsrekommendation, som ytterligare utvidgades vecka 50. Det har även funnits en rekommendation om distansarbete.

Smittspårningen och testerna har fortsatt, men i fråga om dessa har kommunernas resurser i Satakunta redan delvis överskridits. Strävan har varit att främja vaccinationer på många olika sätt, men de ligger fortfarande något efter den genomsnittliga nivån i Finland och tillgången på vaccinationspersonal har varit dålig trots att den aktiverats på många sätt. Man har också strävat efter att få privata sidan med i vaccinationerna. Sammankomstbegränsningarna hade redan skärpts, men coronapasset gjorde det möjligt för vaccinerade att delta i tillställningar och evenemang med normalt antal deltagare.

Den 24 december 2021 trädde regionförvaltningsverkets stränga förelägganden i kraft som baserade sig på 58, 58 d och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar. Genom det nuvarande beslutet har de varit i kraft så kort tid att effekterna av dem ännu inte kan bedömas.

Inom Satakunta sjukvårdsdistrikt har infektionerna ökat kraftigt. Incidensen har stigit trots de effektiva åtgärder som vidtagits. Därför är det nödvändigt att ytterligare minska kontakterna mellan

människor. Enligt sjukvårdsdistriktets bedömning är det befogat att förlänga 58 § enligt lagen om smittsamma sjukdomar. Belastningen på hälso- och sjukvården är stor, även om antalet covid-19-patienter inom den specialiserade sjukvården fortfarande är litet. Man måste dock förbereda sig på en sannolik ökning av antalet patienter under de närmaste veckorna. Något som även väcker oro är hur personalen ska räcka till om omikronvarianten ökar snabbt. Sjukvårdsdistriktet anser alltså att villkoren i 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar fortfarande uppfylls i Satakunta samt också att det är nödvändigt att hålla 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar i kraft.

Regionförvaltningsverket har bett sjukvårdsdistriktet motivera bedömningen separat beträffande 58, 58 § d § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar;

- Är ett eventuellt beslut nödvändigt inom hela sjukvårdsdistriktet?
- Om ni inte anser att beslutet är nödvändigt inom hela sjukvårdsdistriktet ber regionförvaltningsverket om en bedömning av om det är nödvändigt inom vissa kommuners område och vilka dessa kommuner är.

Sjukvårdsdistriktet bedömer att det är nödvändigt att förlänga beslutet enligt 58 §, 58 d § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar inom hela sjukvårdsdistriktet eftersom sjukdomsfall har konstaterats i stor omfattning inom hela Satakunta sjukvårdsdistrikt.

Om ni anser att beslutet är nödvändigt, när bör det träda i kraft och hur länge bör det vara i kraft?

Sjukvårdsdistriktet anser att ett förlängt beslut är nödvändigt. 58 §, 58 d § och 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar gäller för närvarande till 31.12.2021. Restriktionerna har varit i bruk så kort tid att åtgärdernas effekt inte kan bedömas. Efter att läget ytterligare försämrats anser sjukvårdsdistriktet att det är nödvändigt att hålla restriktionerna i kraft. Sjukvårdsdistriktet bedömer att det nya beslutet bör vara i kraft i två veckor fram till 15.1.2022. Under denna tid blir informationen om omikronvariantens egenskaper och dess spridning sannolikt klarare.

Vilka objekt bör ett eventuellt beslut enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar gälla och på vilka grunder: o verksamhetsenheter inom social- och hälsovården o läroanstalter o daghem o bostäder och motsvarande lokaler o allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar?

En betydande del av infektionerna har under de senaste veckorna konstaterats hos barn i skol- och daghemsåldern. Detta har orsakat många exponeringssituationer, men antalet säkra fortsatta infektioner har varit ganska litet. Fortsatt smitta som konstaterats på daghem har huvudsakligen skett från arbetstagare till barn eller andra arbetstagare. Sjukvårdsdistriktet bedömer att stängning av daghem och läroanstalter kan vara ett sätt att minska antalet smittfall.

Covid-19 hos barn är i huvudsak lindrig och leder mycket sällan till sjukhusvård. Distansskola, avbrytandet av småbarnspedagogiken och avbrytandet av barnens fritidsaktiviteter har betydande negativa konsekvenser för barnen. Även enligt social- och hälsovårdsministeriets styrning ska restriktioner som rör barn vara en sistahandsåtgärd. Sjukvårdsdistriktets anser att bedömningen av eventuella beslut om stängning av skolor ska göras först innan skolornas jullov upphör utgående från den situation som då råder. Inskränkning av barns rättigheter är en sista utväg.

Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar skapar nära kontakter mellan människorna och utgör därmed en risk för spridning av covid-19. Sjukvårdsdistriktet bedömer att ett totalt förbud mot allmänna sammankomster och offentliga tillställningar sannolikt avsevärt minskar antalet covidfall. Att använda coronapasset som ett alternativ till restriktionerna är för närvarande inte tillräckligt för att sänka antalet smittade, eftersom också vaccinerade redan nu både insjuknar och sprider smittan vidare, vilket kommer att ske ännu mer än tidigare när omikronstammen sprider sig.

Sjukvårdsdistriktet bedömer att det är motiverat att tillfälligt förbjuda offentliga tillställningar eller allmänna sammankomster. Senare, när den nuvarande omikronvågen har passerat, kan man åter ta i bruk coronapasset, men gärna utan testmöjlighet, eftersom syftet med coronapasset är att skydda ovaccinerade från exponering.

Kräver det epidemiologiska läget beträffande objekt enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar enligt sjukvårdsdistriktets uppfattning

o att lokalerna i fråga stängs eller att allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar förbjuds helt och hållet

o eller endast till den del ett visst antal personer överskrids - om ja, hur många personer

Vilka utrymmen bör ett eventuellt beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar gälla och på vilka grunder:

o alla utrymmen enligt 58 d § eller

o vissa utrymmen enligt 58 d §, såsom

1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,

2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,

3) lokaler som används för verksamhet som avses i 58 g § 4 mom. oberoende av antalet kunder eller deltagare i verksamheten.

Enligt sjukvårdsdistriktets bedömning ska ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar gälla alla lokaler som avses i 58 g § oberoende av antalet kunder eller deltagare.

Vilka utrymmen bör ett eventuellt beslut enligt 58 g § i lagen om smittsamma sjukdomar gälla och på vilka grunder:

o alla utrymmen enligt 58 g § eller

o vissa utrymmen enligt 58 g §, i vilka man särskilt har upptäckt smittspridning

- 1) utrymmen inomhus som används för lagsport, gruppträning, utövande av kontaktsporter och andra motsvarande former av sport eller idrott samt träningslokaler och andra motsvarande utrymmen för inomhusidrott,
- 2) allmänna bastur och simhallars, friluftsbads och badinrättnings bassängområden samt omklädningsrum som finns i omedelbar anslutning till dem,
- 3) dansplatser samt utrymmen som används för körsång, amatörteater eller annan motsvarande hobbyverksamhet i grupp;
- 4) nöjes- och temaparker, tivolin samt djurparkers utrymmen inomhus,
- 5) inomhuslekparker och inomhuslekplatser,
- 6) allmänna utrymmen i köpcentra, med undantag för affärslokaler i detaljhandeln och lokaler som används för tillhandahållande av tjänster samt passager till dessa lokaler.

Sjukvårdsdistriktet anser att i det nuvarande epidemiologiska läget och särskilt i och med förekomsten av den mycket mer smittsamma virusvarianten, samt den så småningom ökande vaccinationstäckningen till trots, kommer sammankomstbegränsningarna för olika evenemang och i olika utrymmen att minska i synnerhet ovaccinerades kontakter med vaccinerade och med varandra. Enligt sjukvårdsdistriktets uppfattning har det funnits skäl att begränsa utrymmen och verksamhet som enligt THL:s riskbedömningstabell är förknippade med hög eller måttlig risk. Dessa restriktioner bör förlängas.

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland har 23.12.2021 meddelat förelägganden enligt 58 g § och d § i lagen om smittsamma sjukdomar. Dessutom har statsrådet utfärdat en föreskrift om restaurangernas öppettider. Föreskriften trädde i kraft 24.12.2021. Samtidigt begränsades användningen av coronapass från och med 24.12.2021. I nuläget är det ännu för tidigt att dra slutsatser om effekterna av dessa restriktioner.

Enligt de senaste veckornas uppgifter från smittspårningen har inga betydande mängder smittfall påvisats i någon av de ovan nämnda utrymmena. Med beaktande av virusets spridning, särskilt i nära kontakter mellan människor, kan det dock antas att smitta kan uppkomma i alla ovan nämnda utrymmen eller situationer. Epidemiologiskt anses det således inte vara motiverat att särskilja någon situation eller något utrymme från helheten. Sjukvårdsdistriktet anser att alla utrymmen och all verksamhet med hög och måttlig risk enligt THL:s riskbedömningstabell bör begränsas. Sjukvårdsdistriktet anser att beslutet bör gälla alla ovan nämnda lokaler. Barns och ungas hobbyverksamhet bör inte omfattas av restriktioner.

I utlåtandet har man beaktat den gemensamma ståndpunkten hos den regionala arbetsgruppen för bekämpning av smittsamma sjukdomar i Satakunta (ATTR), statsrådets styrning och den epidemiologiska information som för närvarande finns.

Sjukvårdsdistriktet anser vidare att det med beaktande av det epidemiologiska läget i hela Finland är effektivast och motiverat att fatta betydande restriktionsbeslut genom riksomfattande enhetliga beslut i alla områden som uppfyller kriterierna för ett område med samhällsspridning. På så sätt är besluten jämlika, lättare att förutse och lättare att tillägna sig även ur befolkningens synvinkel. Det är också viktigt att de restaurangrestriktioner som statsrådet infört står i linje med de övriga restriktionsbesluten.

Uppfyllandet av de lagstadgade förutsättningarna för beslutet

Enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar är alla offentliga och privata fysiska och juridiska personer, med undantag för privatpersoner, aktörer när de ordnar verksamhet i lokaler som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse under de förutsättningar som anges närmare i paragrafen.

Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan ordnas av antingen en fysisk

eller en juridisk person. Offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas i sådana öppna eller avgränsade inomhus- eller utomhusutrymmen som avses i 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar. Därför är 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar överlappande till viss del då en fysisk person som näringsidkare (alltså någon annan än en privatperson) eller en juridisk person ordnar en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst.

Eftersom regionförvaltningsverket med sina andra beslut LSAVI/14676/2021 och LSAVI/14679/2021 helt har förbjudit allmänna sammankomster och offentliga tillställningar i Egentliga Finland och Satakunta gäller det här beslutet inte dem. Regionförvaltningsverket har med samma beslut förbjudit användningen av utrymmen enligt 58 g § 4 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar i Egentliga Finland och Satakunta och därför gäller det här beslutet inte de utrymmena.

Det här beslutet baserar sig på 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar. Genom regionförvaltningsverkets andra beslut har restriktioner införts för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar samt för utrymmen enligt 58 g 4 mom. lagen om smittsamma sjukdomar. Det här beslutet gäller inte samma funktioner eller utrymmen.

58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar reglerar det beslut som nu meddelas och förutsättningarna för det. I 58 d § 1–2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs det om tre förutsättningar för beslutet: nödvändighet, incidens och smittkedjor.

Först behandlas nödvändigheten enligt 58 d § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar. Det är uppenbart på basis av sjukvårdsdistriktens sakkunnigutlåtanden att de åtgärder som avses i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar och andra redan vidtagna åtgärder inte är tillräckliga. Regionförvaltningsverket anser att det för att förhindra att covid-19-epidemin sprids är nödvändigt att i enlighet

med sjukvårdsdistriktens utlåtanden meddela ett beslut enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Statsrådet har enligt 58 a § i lagen om smittsamma sjukdomar

behörighet att begränsa förplägnadsrörelers verksamhet. Statsrådet har utfärdat en förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom (608/2021). Genom 4 § har verksamheten begränsats bl.a. i Sydvästra Finland. Restriktionernas giltighetstid har förlängts på så sätt att de är i kraft i Sydvästra Finland när det här beslutet meddelas.

Regionförvaltningsverket anser också att de övriga förutsättningarna enligt 58 d § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls. I sjukvårdsdistriktens områden har det konstaterats betydande smittkluster vilkas smittkedjor inte går att spåra på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning utgör en betydande risk för att nya smittor sprids i regionen. Beslutet är nödvändigt eftersom lindrigare åtgärder inte har varit tillräckliga för att stävja epidemin. Man kan misstänka att belastningen på sjukhusvården kommer att öka betydligt om epidemin sprider sig på samma sätt som under de senaste veckorna.

Eftersom Sydvästra Finland utgör ett enhetligt pendlings- och ekonomiområde är risken betydande i hela landskapet. Båda förutsättningarna enligt 58 d § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls på det sätt som beskrivs ovan.

Regionförvaltningsverket har enligt principen om ändamålsenlighet i 6 § i förvaltningslagen och för att så lite som möjligt begränsa näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen kommit till en lösning där verksamheten får fortsätta i de utrymmen som anges i det här beslutet om man i dem följer begränsningarna enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar som införs med det här beslutet. Ett annat alternativ är att det är möjligt att befrias från begränsningarna genom att uppfylla förutsättningarna enligt 58 i § i lagen om

smittsamma sjukdomar gällande EU:s digitala covidintyg, till den del som 58 i § berättigar till detta.

Den här valfriheten förbättrar möjligheterna att bedriva näring. Den begränsar inte heller de personers rättigheter som överväger att delta, eftersom lagen om smittsamma sjukdomar tryggar allas möjlighet att antingen skaffa nödvändiga vaccinationer eller till förfarandet enligt 58 k § i lagen om smittsamma sjukdomar som ersätter dem. På samma sätt har man i fråga om kommunernas självstyrelse på basis av 121 § i grundlagen jämfört den begränsning som nu ska införas för kommuner och samkommuner och konstaterat att begränsningen är laglig och står i rätt proportion till sitt syfte i enlighet med 6 § i förvaltningslagen. Beslutet har i enlighet med 6 § i grundlagen ansetts vara jämlikt när det gäller både offentliga och privata aktörer på samma sätt.

Vid bedömningen om restriktioner enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar ska införas måste bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar beaktas som en helhet och de grundläggande fri- och rättigheterna som dels begränsas, dels tryggas med det beslutet och balansen mellan dem. Särskilt ska beaktas möjligheten enligt 58 i § i lagen att befrias från restriktionerna genom att ta i bruk EU:s digitala covidintyg. Regionförvaltningsverket konstaterar att begränsningar enligt 58 § och 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar inte enligt regionförvaltningsverkets uppfattning är i strid med jämlikheten enligt grundlagens 6 §, rätten till liv, personlig frihet och integritet enligt 7 §, mötes- och föreningsfriheten enligt 13 §, näringsfriheten enligt 18 § eller kommunens självstyrelse enligt 121 § utan att de snarare tryggar deltagarnas säkerhet enligt 7 § i grundlagen genom att trygga hälsosäkerheten för deltagare i publika evenemang eller allmänna sammankomster. Vid denna bedömning av begränsningarna är det väsentligt att aktörerna utöver de tidigare alternativen nu på det sätt som närmare anges i lagen har fått möjlighet att befrias från begränsningarna med hjälp av EU:s digitala covidintyg.

Enligt regionförvaltningsverkets uppfattning är liv och hälsa rättsobjekt, för vilka det med hjälp av lagstadgade medel är möjligt att förutom de ovan nämnda även begränsa integritetsskyddet enligt 10 § i grundlagen. Åtgärderna står i rätt proportion till varandra i enlighet med 6 § i förvaltningslagen när man på ett jämlikt sätt försöker trygga de olika rättigheterna med lagliga metoder på ett så balanserat sätt som möjligt.

Inom- och utomhusutrymmen som beslutet gäller

Beslutet har avgränsats på så sätt att det inte gäller offentliga tillställningar och allmänna sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Det här beslutet gäller inte heller utrymmen enligt 58 g § 4 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar. Ovan nämnda evenemang och utrymmen omfattas av ett annat beslut om restriktioner av regionförvaltningsverket. Det här beslutet gäller alla andra inom- och utomhusutrymmen som används för användningsändamål enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar.

Beslutet gäller övriga i 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar avsedda inomhusutrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse. Dessa är följande:

- 1) utrymmen inomhus som används för samtidig vistelse av fler än 10 kunder eller deltagare,
- 2) med avseende på område och funktion avgränsade utrymmen utomhus som används för syften som riktar sig till fler än 50 kunder eller deltagare samtidigt och för vars användning för verksamheten i fråga verksamhetsarrangören ansvarar vid en viss tidpunkt,

Aktörer som disponerar över utrymmen och som använder utrymmena som omfattas av beslutet

Det här beslutet förpliktar följande aktörer som disponerar över utrymmena och använder dem i sin verksamhet:

- 1) privata sammanslutningar, stiftelser och andra juridiska personer, dock inte de utövare av förplägnadsverksamhet som avses i 1 § 2 momentet 6 punkten i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet eller i motsvarande lagstiftning på Åland;
- 2) enskilda näringsidkare,
- 3) kommuner och samkommuner,
- 4) religionssamfund,
- 5) offentligrättsliga inrättningar.

Beslutet tillämpas dock inte på läroanstalters verksamhet, småbarnspedagogik, professionell idrott eller verksamhet som hör till privat- eller familjelivet.

Ett beslut som avses i 1 momentet får inte hindra rätten till lagstadgade tjänster eller rätten att få sin sak behandlad av en behörig myndighet eller hindra en tjänsteman eller tjänsteinnehavare från att sköta sina tjänsteåligganden.

Metoder att förhindra den smittrisk som närkontakter utgör

Enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar kan det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar, om det är uppenbart att åtgärderna enligt 58 c § och andra åtgärder som redan vidtagits inte är tillräckliga och om det för att förhindra spridning av covid-19-epidemin när de kriterier som anges i 2 mom. uppfylls är nödvändigt, meddela ett sådant beslut inom sitt verksamhetsområde som förpliktar alla aktörer som avses i 5 mom., enligt vilket användningen av utrymmen som är öppna för allmänheten eller avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrupps vistelse ska ordnas så att man kan förebygga risk för

smitta till följd av närkontakt mellan kunder, de som deltar i verksamheten eller sällskap.

Av beslutet ska det framgå att aktören kan fullgöra sin skyldighet genom att begränsa antalet kunder, genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag. I beslutet ska det dessutom redogöras för vad som avses med utrymmen som är öppna för allmänheten och utrymmen avsedda för en begränsad kund- eller deltagargrups vistelse. Regionförvaltningsverken kan fatta motsvarande beslut inom sina regioner när åtgärderna är nödvändiga inom flera kommuners områden. Skyldigheterna enligt ett samtidigt gällande beslut av kommunen kompletterar de skyldigheter som fastställts i ett beslut av regionförvaltningsverket som är i kraft inom kommunens område.

Aktören kan fullgöra sin skyldighet att ordna användningen av utrymmena så att man kan förebygga risk för smitta till följd av närkontakt mellan kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap på följande sätt:

- genom att begränsa antalet kunder,
- genom att arrangera kundplatserna eller lokalerna eller
- på något annat sätt som beaktar verksamhetens särdrag.

Alternativet att använda EU:s digitala covidintyg har behandlats under rubriken "Styrning" i början av det här beslutet.

Sammanfattning

Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finlands beslut baserar sig på sjukvårdsdistriktens sakkunnigbedömningar och på den nuvarande helhetsbedömningen av den regionala situationen, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även har beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om restriktionernas nödvändighet. I beslutet har regionförvaltningsverket också beaktat

effekterna av andra restriktioner och rekommendationer som är i kraft i samma område.

Vid prövningen av åtgärderna har man också beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. En näringsidkare kan för att fullgöra skyldigheterna enligt beslutet till exempel vara tvungen att begränsa antalet kunder, vilket kan leda till inkomstförlust och försämra verksamhetens lönsamhet och därigenom också påverka sysselsättningen. Med det här beslutet begränsas verksamheten dock endast till den del det är nödvändigt tanke på att det epidemiologiska läget i distriktet är accelererande och osäkert.

På basis av det ovan konstaterade är det här beslutet nödvändigt för att förhindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Egentliga Finland och Satakunta. Då beslutet fattades beaktades att restriktionerna riktas enligt sjukvårdsdistriktens sakkunnigbedömningar till sådana kända smittkällor som omfattas av regionförvaltningsverkets behörighet. Åtgärderna begränsas så att verksamheten kan fortgå om begränsningarna som gäller hälsosäkerheten i det här beslutet iakttas.

På basis av det ovan nämnda anser regionförvaltningsverket att grunderna enligt 58 d § i lagen om smittsamma sjukdomar uppfylls för det här beslutet.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Finlands grundlag (731/1999) 6–7 §, 10 §, 13 §, 18 §, 121 §

Förvaltningslagen (434/2003) 6 §

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1 ja 8 §, 58 §, 58 c, 58 d, 58 g §, 58 h § 58 i 1, 58 j §, 59 k § och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar får detta beslut överklagas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärsanvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

MER INFORMATION

Mer information i ärendet ges vid behov av överdirektör Leena Räsänen, tfn 0295 017 385 och direktör Heikki Mäki, telefon 0295 018 094.

Överdirektör Leena Räsänen

Direktör Heikki Mäki

Beslutet har undertecknats elektroniskt.

BILAGOR Bilaga 1, kommunerna i Egentliga Finland

Bilaga 2, förteckning över kommunerna i Satakunta

Bilaga 3, besvärsanvisning

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift

Beslutet delges genom offentlig delgivning

Delgivningen av det här beslutet sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls framlagt hos Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland till och med den 15 januari 2022. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbsida avi.fi/sv/offentliga-delgivningar.

Delfåendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbplats.

Distribution Kommunerna och samkommunerna i Satakunta och Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt

Satakunta och Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt som ombes informera läkarna som ansvarar för smittsamma sjukdomar i dess kommuner om beslutet

Polisinrättningen i Sydvästra Finland

Räddningsverken i Satakunta och Egentliga Finland

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Avgiftsfritt beslut